

EDİTÖRDEN

Dr. M. Faysal GÖKALP

ABD’de mortgage piyasasında başlayan ve dünya ekonomisini sarsan krizin bir kez daha gösterdiği gibi, dışa açık ekonomiler, uluslararası ekonomiye entegre olmanın avantajlarını elde etmeye çalışırken, kendilerinin hiç de katkılarının bulunmadığı krizlerden etkilenmektedirler. Doğrudan herhangi bir ilişkisi olmadığı halde, bir ülke, coğrafi olarak çok farklı yerde olan bir başka ülkede meydana gelen, mesela emlak piyasasında ortaya çıkan bir ödeme krizinden, büyük ölçüde etkilenebilmektedir. Bir anlamda, uluslar arası piyasalara entegre olmak, okyanusta kıyısı olan bir ülkeye sahip olmak gibidir. Okyanusun herhangi bir yerindeki deprem, başlangıçta sizinle hiç ilişkisi olmadığı halde, tsunami dalgaları ile sizi de vurur. Erken bir uyarı sisteminin inşa edilmesi ve yapısal önlemlerin alınması halinde ise, krizi az kayıpla atlatmak imkanı her zaman vardır.

Dani Rodrik, uluslar arası piyasalara entegrasyon sürecini değerlendirirken, dikkat edilmesi gereken en önemli özelliğin “dışa açılmaya-küreselleşmeye- hazırlıklı olmak” olduğunu ifade eder. Ülke her an ortaya çıkabilecek krizlerin varlığını dikkate almalı ve bu olasılık çerçevesinde ekonomik politikalarını yönlendirmelidir. Ama öncelik her zaman yapısal olarak dışa açılmaya hazırlıklı olmaktan geçer. Özellikle, toplumsal ve mesleki sınıfların çıkarlarını aktif olarak koruyabilecekleri kurumlara sahip olması, dışa açıklığın maliyetinin ve dolayısıyla avantajlarının toplumun tamamına yayılmasını sağlayacağı düşünülmektedir. Rodrik bu kurumları “çatışma yönetimi kurumları” olarak tanımlar. Bunlar; katılımcı politik kurumlar, sivil ve politik özgürlükler, özgür sendikalar, yozlaşmamış bürokrasi, nitelikli ve bağımsız yargı ile sosyal güvenlik kurumlarıdır. Bu kurumlar hem dünya ekonomisinde her zaman görülebilecek olan çalkantıların yönetilmesinde hem de dışa açılmanın yol açabileceği eşitsizliklerin derinleşmesi sorunuyla başa çıkılmasında önem taşır. Uluslar arası piyasalarda kriz olgusu neredeyse süreklilik kazanmaktadır. Bize düşen, krizlere hazırlıklı olmaktan ibarettir.

Elinizdeki sayıda, Dergimiz ile ilgili yeni bir bölümü beğeninize sunduk. Aylık yayınlanan akademik bir dergi olmanın avantajlarını kullanarak, ekonomik ve politik gündemi yorumlayacak yazılardan oluşan bir Gündem bölümü oluşturduk. Bu bölümde, akademik ve mesleki alanda yetkin kalemlerin yazılarıyla sizleri buluşturmak istedik. Gelecek sayıda görüşmek dileğiyle.